

Nieuwsbrief Monitoring en Evaluatie van het Adolescentenstrafrecht

December 2016
Nr. 2

Introductie

Na ruim twee en half jaar adolescentenstrafrecht (ASR) in de praktijk zijn de eerste twee onderzoeksrapporten van het onderzoeksprogramma M&E adolescentenstrafrecht afgerond. In de afgelopen periode heeft het WODC onderzoek verricht naar de beleidstheorie van het ASR en tevens een empirische verkenning uitgevoerd. Daarnaast is onderzocht hoe we de jongvolwassenen bij wie het jeugdstrafrecht is toegepast (77c Sr.) in de registratiesystemen terug kunnen vinden. Op 1 november j.l. zijn de rapporten aangeboden aan de Tweede Kamer. In deze tweede nieuwsbrief geven we een beknopte samenvatting van de rapporten. Verder lichten we de stand van zaken toe van de onlangs gestarte procesevaluatie van het ASR. Ook zijn twee nieuwe stagiaires aangetrokken die zich aan u zullen voorstellen. Tot slot, in de rubriek 'aan het woord' deelt Tessa Vingerling, beleidsmedewerker bij VenJ, haar ervaringen met het ASR.

Onderzoeksrapport Adolescentenstrafrecht. Beleidstheorie en eerste empirische bevindingen

Om uiteindelijk te kunnen meten of het ASR in de praktijk werkt en effect heeft op het gedrag van jongvolwassenen is het van belang te weten wat de achterliggende veronderstellingen waren. In dit [rapport](#) komen deze beleidsveronderstellingen aan de orde. Ook is de historie en de politieke totstandkoming van het wetsvoorstel beschreven.

Verder is nagegaan in hoeverre de ontwikkelingen in de justitiële praktijk rondom de invoering van het ASR in lijn liggen met de beleidsveronderstellingen. Zo worden trends in de toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen ouders en de advisering door de reclassering en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) tijdens de toeleiding naar de berechting van jongvolwassenen onderzocht. Daarnaast komen ook de toepassing van het volwassenenstrafrecht bij 16- en 17-jarige ouders, jeugdsancties bij ernstige delicten en bijzondere voorwaarden bij voorwaardelijke sancties opgelegd aan jeugdigen aan bod.

Het rapport biedt zowel kwalitatieve als cijfermatige informatie over het ASR. De informatie is relevant voor beleidsmedewerkers, wetenschappers en praktijkmedewerkers wier werkzaamheden het gedrag en de berechting van jeugdige justitiabelen betreffen.

Het ASR team bestaat uit:

dr. André v.d. Laan
dr. Erik Leertouwer
dr. Charlotte Barendregt
dr. Rik Beerthuizen
Lise Prop, MSc. MA.
Leaticia Stephens, BSc.
Sabine van der Kleij, BSc.

Contact:

wodc.asr@minvenj.nl

ASR op internet:

[WODC](#)
[Rijksoverheid](#)

Onderzoeksrapport Identificeren van 18- tot 23-jarigen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht

Over hoeveel jongvolwassenen met een afdoening volgens het jeugdstrafrecht (77c Sr.) hebben we het eigenlijk en hoe krijgen we deze groep goed in beeld? In deze [pilot](#) is uitgezocht wat de beste manier is om de groep 18- tot 23-jarigen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht in kaart te brengen.

Om dit te onderzoeken zijn gegevens van zowel het Openbaar Ministerie als de Zittende Magistratuur gebruikt over het eerste jaar na invoering van het adolescentenstrafrecht (april 2014 tot april 2015). Helaas bleek het niet mogelijk om op basis van toegepast wetsartikel (77c Sr.) de onderzoeksgroep te selecteren om de simpele reden dat 77c Sr. als zodanig niet in de registraties staat. Daarom hebben we gebruik gemaakt van de combinatie van twee indicatoren: (1) de indicator jeugdstrafrecht die verwijst naar het type strafselsel dat is toegepast binnen een strafzaak en (2) de indicator jeugdsanctie die indiceert of er een jeugdsanctie is opgelegd.

Om het gebruik van deze combinatie van indicatoren te valideren zijn bij de Raad voor de Rechtspraak alle vonnissen van de betreffende zaken opgevraagd. Met behulp van informatie op het vonnis kon worden gecontroleerd of er daadwerkelijk sprake was van een afdoening volgens het jeugdstrafrecht. Het bleek dat in 95% van de parketnummers die werden geselecteerd met behulp van de combinatie van indicatoren er daadwerkelijk sprake was van een afdoening volgens het jeugdstrafrecht.

Stand van zaken procesevaluatie

Daar waar het eerste onderzoek 'Adolescentenstrafrecht. Beleidstheorie en eerste empirische bevindingen' vooral tot doel had om duidelijk te krijgen *dat* het ASR wordt toegepast in de praktijk, wordt in de procesevaluatie onderzocht naar *wat* er wordt toegepast, *hoe* dat gebeurt en *waarom* dat zo gedaan wordt. Concreet staan de volgende 3 onderzoeksvragen centraal:

- I. Hoe verloopt de toepassing van het ASR door de strafrechtelijke keten?
- II. Zijn er regionale verschillen in de toepassing van het ASR?
- III. Is de uitvoering conform de uitgangspunten van de Wet ASR?

Voor de procesevaluatie is het van belang dat in de praktijk al ruime ervaring is opgedaan met de uitvoering van het ASR in de hele strafrechtelijke keten van advisering tot aan de tenuitvoerlegging. Om deze ervaringen van alle betrokken ketenpartners in beeld te brengen worden er momenteel interviews gehouden met professionals van alle ketenpartners. Naast de interviews wordt gebruik gemaakt van bronregistraties van ketenpartners en verdiepend dossieronderzoek. Medio 2017 worden de resultaten van dit onderzoek verwacht.

Even voorstellen

Sinds de zomer van 2016 zijn er twee nieuwe stagiaires aan de slag gegaan bij de ASR onderzoeksprojecten, Leaticia Stephens bij het WODC en Sabine van der Kleij bij het NIFP.

Leaticia Stephens loopt van oktober 2016 tot en met juni 2017 stage bij het WODC. Zij is bezig met haar master Criminologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, waar ze ook de bachelor Criminologie heeft voltooid. Als afstudeer-richting heeft Leaticia opsporingscriminologie gekozen. Leaticia zal bij het WODC meewerken aan de procesevaluatie van het ASR. Zij zal zich bezig houden met de dataverzameling voor deze evaluatie en haar bevindingen zullen worden verwerkt in een masterscriptie. Leaticia wordt begeleid door Charlotte Barendregt (WODC) en André van der Laan (WODC).

Sabine van der Kleij loopt van september 2016 tot juni 2017 stage bij het NIFP. Dit doet zij vanuit haar masteropleiding Criminologie aan de Vrije Universiteit. In de master Criminologie volgt zij de afstudeerrichting Interventiecriminologie. Hiervoor heeft zij de bachelor Psychologie met als afstudeerrichting Klinisch en Gezondheidspsychologie afgerond aan de Universiteit Utrecht. Sabine zal zich voornamelijk verdiepen in de Pro Justitia rapportages die opgemaakt zijn in het kader van de advisering rondom ASR. Sabine wordt begeleid door Maaike Kempes (NIFP) en Lise Prop (WODC).

Aan het woord: Tessa Vingerling over het ASR

Bij de invoering van het ASR in 2014 is het WODC gevraagd de werking ervan te monitoren en evalueren. De twee eerste evaluatieonderzoeken zijn begin november door het WODC opgeleverd: *Adolescentenstrafrecht. Beleidstheorie en eerste empirische bevindingen* en *Identificeren 18- tot 23-jarigen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht: een pilot*. De staatssecretaris heeft beide rapporten aangeboden aan de Tweede Kamer en heeft in zijn brief [Justitiële jeugd en adolescenten](#) een reactie gegeven op de uitkomsten.

De staatssecretaris noemt de eerste bevindingen een bemoedigend resultaat. Tegelijkertijd geeft hij aan ervoor te willen waken in deze fase van het monitorings- en evaluatieprogramma op de feiten vooruit te lopen. Om te beoordelen of het ASR in de praktijk werkt zoals in theorie beoogd werd, is een langere periode en meer onderzoek nodig. Volgend najaar verschijnen de volgende onderzoeksrapporten van het WODC: de procesevaluatie en het kenmerkenonderzoek. De Tweede Kamer zal ook dan over de voortgang geïnformeerd worden.

Tessa Vingerling, senior beleidsmedewerker en aanspreekpunt voor het ASR binnen het bestuursdepartement van het ministerie van Veiligheid en Justitie, kan benaderd worden voor vragen op: t.a.a.vingerling@minvenj.nl

Referenties WODC-rapporten

Barendregt, C.S., Beerhuizen, M.G.C.J., Vink, M., Leertouwer, E., & Van der Laan, A.M. (2016). *Identificeren van 18- tot 23-jarigen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht*. Den Haag: WODC.

Van der Laan, A.M., Beerhuizen, M.G.C.J., Barendregt, C.S., Beijersbergen, K.A. (2016). *Adolescentenstrafrecht. Beleidstheorie en eerste empirische bevindingen*. Den Haag: WODC.

Aan- en afmelden voor deze nieuwsbrief kan door een e-mail te sturen naar wodc.asr@minvenj.nl

